

Kring Kaktusen
 Akvarell av Carl Larsson, 1909
 SAK:s förstapris 1910

INKÖPSNÄMND 1910

von Rosen, G., Grefve, Kammarherre
 Laurin, Carl G., Skriftställare
 Wallander, Alf, Konstnär
 von Sydow, Oscar, t.f. Landshövding
 Kallstenius, G., Konstnär
 Wählin, Karl, Skriftställare
 Zätterström, G., Konsul
 1:e Suppleant: Laurin, Thorsten, Direktör
 2:e Suppleant: Milles, Carl, Konstnär
 3:e Suppleant: Rosenblad, C., Friherre,
 Öfverste

(Antalet medlemmar 1910 var 2 304)

Sveriges Allmänna Konstförening - Historia

I SAK:s fantastiska historia går vi i detta nummer hundra år tillbaka i tiden för att visa vad som valdes till 1910 års förstapris. Carl Larsson (1853-1919) hade 1909 målat akvarellen *Kring Kaktusen* och i den omfattande publikation om Carl Larssons samlade verk som Ulwa Neergaard (dotter till Carl och Karin Larssons femte barn Brita) sammanställt 1999 finns både en reproduktion och en notering:

”Enligt Georg Nordensvan köptes akvarellen av Konstföreningen för 2 000 kr. Karin och den år 1909 16 år gamla Brita handarbetar ute i Lilla Hyttnäs trädgård i Sundborn. Karin, som är till hälften dold av en med röda blommor översållad kaktus, syr på ett vitt tyg, medan Brita, som sitter längst ut på en av de långa trädgårdsbänkarna, varpar garn. På det långa trädgårdsbordet mellan Karin och Brita har Carl Larsson lagt sin palett”.

Verket är signerat nere i höger hörn med C.L. inom en cirkel och daterat 1909 och mäter 76 x 112 cm. Att verket återges med tre titlar; *Karin och Brita / Omkring kaktusen / Bakom kaktusen* utöver den som står i SAK:s årsberättelse från 1910: *Kring Kaktusen* vittnar om de varianter på en titel, särskilt om det finns många liknande verk i en serie, som kan uppstå med tiden.

En ny hemserie

1908 bestämde sig Carl Larsson för att måla en ny serie akvareller som skulle beskriva hans tre dem i Dalarna; Lilla Hyttnäs och Spadarvet i Sundborn och det nyinköpta huset i Falun. Sammanlagt 32 av dessa akvareller samlades i den lilla volymen *Åt solsidan* som gavs ut 1910 och här beskriver Carl Larsson anledningen till och på vilket sätt den nya hemserien tog form:

”När jag är för dum för att finna en tanke till en stor och pröfvande målning eller är för lat och energilös för att utföra en sådan tanke, så sätter jag mig i ett hörn här, i ett hörn där, och målar af, på små papperslappar, hustru barn och väggar. Oftast är det en blomma som först får makt med mig, och jag får ej ro i min själ innan jag målat af henne; händelsevis kommer en barnunge och så hugger jag den i förbifarten – och då är taflan färdig.

Efter en tid af någon kraftutveckling på stora dekorativa arbeten var jag en ovanligt lång tid förblifven i ett sådant lojhetstillstånd – och detta är verkligen icke mitt normala, ty då får jag ondt i alla leder, är grinig, och saknar aptit – så slog jag näfven plötsligt i bordet och röt till alla familjemedlemmarnas fasa: ”Nu ska jag, ta mej f-n, måla en ny hemserie!” Det gjorde jag också! -ty så pass karl är jag! – och här är den”.

(Carl Larsson, *Åt solsidan*, 1910)

LITTERATUR

Ulwa Neergaard, *Carl Larsson signerat med pensel och penna*, Norstedts, 1999.

Bild 1326, s 426 i det blå bandet. Omnämns med ovan nämnda citat i det röda bandet s 122.

UTSTÄLLNINGAR

Utställd på Liljevalchs konsthall 1920 (nr 262) Minnesutställning 6 mars - 6 april.

Utställd på Liljevalchs konsthall 1953 (nr 308) *Carl Larsson 100 år*.

PROVENIENS

Vanns 1910 av Apotekaren J.A.W. Eriksson, Älfkarleö.

Sålades av en familjemedlem 1981.

Till försäljning av Åmells 1984.

Verket finns idag i Privat ägo.

PRISJÄMFÖRELSE 1910-2010

2 000 kr år 1909/1910 motsvarar hundra år senare; 2010 ca 95 000 kr I anslutning till SCB:s mätning av KPI som syftar till att mäta utvecklingen av varu- och tjänstpriser informeras om svårigheten med exakta prisjämförelser över tid. ”Jämförelser över lång tid är behäftade med stor osäkerhet, särskilt med tanke på att levnads-sättet har genomgått stora förändringar.”

Källa: Statistiska Centralbyrån